

**RAN-2403000503011001**
**S. Y. B. Sc. (Sem.-III) Examination March - 2026**
**Physics Major - I**
**Physics - MJ - PHY - 303**
**[ Total Marks: 25 ]**
**સૂચના : / Instructions**

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.  
Fill up strictly the above details on your answer book
- (2) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.  
Draw neat diagrams wherever necessary.
- (3) પ્રશ્નપત્રમાં ઉપયોગમાં લીધેલી સંજ્ઞાઓ તેના પ્રચલિત અર્થમાં છે.  
Symbols used in the paper have their usual meaning.
- (4) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.  
Figures to the right indicate full marks of the question.
- (5) નોન પ્રોગ્રામેબલ સાયન્ટિફિક કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકો છે.  
Scientific calculator may be used.

**Seat No.:**
     
**Student's Signature**
**Q. 1. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના કોઈ પણ પાંચ ના અતિ ટૂંકમાં જવાબ આપો.**
**5**

1. અવમંદિતદોલનોમાં ક્રાંતિઅવમંદન માટેની શરત ને b, અને  $\omega$ . નાસ્વરૂપમાં લખો.
2. અનુનાદ એટલે શું?
3. પ્રાણોદિતદોલન માં ગુણવત્તાઅંક (Q) નુ સૂત્ર લખો.
4. આત્મપ્રેરણ વ્યખ્યાયીત કરો.
5. મેક્સવેલ L/C બ્રિજ નો ઉપયોગ લખો.
6. ડી સૌટી બ્રિજ માં  $R_1 = 500\Omega$ ,  $R_2 = 50\Omega$ ,  $C_1 = 2\mu F$  તો  $C_2$  નુ મૂલ્ય શોધો.

**Q. 2. A. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના કોઈ એકનો સવિસ્તાર જવાબ આપો.**
**7**

- (a) પ્રાણોદિત દોલનો ની ચર્ચા કરો અને જરૂરી સમીકરણો તારવો.
- (b) પ્રાણોદિત દોલનોમાં અને અનુનાદમાં પાવરની ચર્ચા કરો.

**Q. 2. B. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના કોઈ એકનો જવાબ આપો.**
**3**

- (a) નીચે આપેલા સમીકરણો અવમંદિત દોલનો ના છે તે દરેક કેવા પ્રકારના કિસ્સાઓ છે ઉકેલી જણાવો.

$$(i) \quad 8 \frac{d^2x}{dt^2} + 24 \frac{dx}{dt} + X = 0$$

$$(ii) \quad \frac{d^2x}{dt^2} + 40 \frac{dx}{dt} + 400X = 0$$

$$(iii) \quad 3 \frac{d^2x}{dt^2} + 9 \frac{dx}{dt} + 24X = 0$$

- (b) કંપવિસ્તાર અને વેગ અનુનાદ ની સરખામણી લખો.

- Q. 3. A. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના કોઈ એકનો સવિસ્તાર જવાબ આપો.** 7
- (a) ડી-સોટી બ્રિજમાં સંતુલન થવા માટે જરૂરી શરતો તારવો.
- (b) એન્ડરસન બ્રિજમાં સંતુલન થવા માટે જરૂરી શરતો તારવો.
- Q. 3. B. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના કોઈ એકનો જવાબ આપો.** 3
- (a) મેક્સવેલ ઇન્ડક્ટન્સ બ્રિજની સંતુલન સ્થિતિ માં  $R_2 = 400\Omega$ ,  $R_3 = 600\Omega$ ,  $R_4 = 1000\Omega$ ,  $L_2 = 0.5 \text{ mH}$ ,  $R_1$  અને  $L_1$  ના મૂલ્યો ની ગણતરી કરો.
- (b) વેગ પસંદગી કારક ટુંકમાં સમજાવો.

### ENGLISH VERSION

- Q. 1. Answer the following questions in brief: (Attempt any five)** 5
1. Write the Critical condition in damping oscillation in terms of  $b$ , and  $\omega$ .
  2. What is resonance.
  3. Write Quality factor  $Q$  formula of Forced Oscillators.
  4. Define self inductance.
  5. What is the use of Maxwell's L/C bridge?
  6. In De-Sauty's bridge  $R_1 = 500\Omega$ ,  $R_2 = 50\Omega$ , and  $C_1 = 2\mu\text{F}$  find outvalue of  $C_2$ .
- Q. 2. A. Attempt any one of the following in details:** 7
- (a) Discuss the forced oscillations and derive the necessary equations.
- (b) Discuss the power considerations in forced vibration and resonance
- Q. 2. B. Attempt any one of the following** 3
- (a) Consider the Following equations and state the kind of motion they represent in damped oscillations
- (i)  $8 \frac{d^2x}{dt^2} + 24 \frac{dx}{dt} + X = 0$
  - (ii)  $\frac{d^2x}{dt^2} + 40 \frac{dx}{dt} + 400X = 0$
  - (iii)  $3 \frac{d^2x}{dt^2} + 9 \frac{dx}{dt} + 24X = 0$
- (b) Write Comparison at amplitude and velocity resonance.
- Q. 3. A. Attempt any one of the following in details:** 7
- (a) Derive the condition for balancing a De-Sauty bridge.
- (b) Derive the condition for balancing a Anderson's bridge.
- Q. 3. B. Attempt any one of the following:** 3
- (a) The various values at balance for Maxwell's inductance bridge are  $R_2 = 400\Omega$ ,  $R_3 = 600\Omega$ ,  $R_4 = 1000\Omega$ ,  $L_2 = 0.5 \text{ mH}$ , calculate the values of  $R_1$  and  $L_1$ .
- (b) Write a short note on velocity selector.